Lane Medical Library

1863

DE
NATURAE AUXILIO IN SANANDIS UTERI POLYPIS ADJECTIS DUABUS DE HAC RE OBSERVATIONIBUS.

DISSERTATIO
INAUGURALIS OBSTETRICIO-MEDICA

QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE VIADRINA
AD SUMMOS
IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
DIE III. M. OCTOBRIS A. MDCCCLXIII
H. XI. IN AULA LEOPOLDINA
PUBLICE DEFENDET
AUCTOR

FRIEDERICUS MEISSNER,
SILESIUS.

OPPONENTIBUS:
P. STANJECK, STUD. MED.
R. JAENSCH, DR. MED. PRACT.

VRATISLAVIAE.
TYPIS OFFICINAE A. NEUMANNI

VIRO DOCTISSIMO

PROF. DR. G. A. SAUPPE,

AQUIL. RUBR. EQUIT.

PRAECEPTORI DILECTISSIMO SUMME COLENDO

FAUTORI BENEVOLENTISSIMO

HASCE

STUDIORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTOR.

Prooemium.

Rarissime quum evenire constet, polypum uteri qualemcunque sua sponte expelli, itaque naturae ipsius auxilio aegrotam sanari, magno affectus sum gaudio, quum nuper talem polypi sanationem ut viderem in clinico obstetricio Vratislaviensi facultas oblata esset.

Statim quod ipse videram accuratius describere mihi in animo erat, quod propositum eo magis confirmatum est, quum Exp. Dr. W. Freund, quem ut et libris et consilio suo me adjuvaret adibam, quod ex eo petii non solum, quae est illius benignitas atque liberalitas, mihi daret, sed etiam aliam ejusmodi morbi historiam enarraret atque mihi ut hanc quoque describerem benigne concederet.

Quam ob rem facere non possum quin gratias ei hoc loco agam quam maximas.

In opusculo meo ipso libros, quos secutus sum attuli.

Caput I.

Notae historicae.

Antiquissimis jam temporibus observationes de polypis institutas esse constat; neque vero omnibus temporibus eodem nomine usi sunt scriptores.

Nam Hippocrates quidem columellam appellat id, quod Aetius et Dionis τὴν κέρκωσιν (caudam) vocant, ex similitudine inter polypum ex genitalibus excrescentem et caudam vulpis. —

Eadem significatione usi sunt M. Aurel. Severinus, Castelli, Ingrassias, alii.

Fabricius ab Aquapendente excrescentiam carnosam, Stalport v. der Wiel et Solingen ficum cancrosum, Puzos champignon nominant polypum.

Multo demum post nomine sarcomatis usi sunt medici.

Nostrae aetatis medici omne pseudoplasma pedunculatum, quod in aliquo corporis cavo exsistit, poly-

pum appellant, quo nomine jam Galen et Paul. Aegineta in ejus modi narium morbis usi sunt.

Cujus significationis originem Fabr. Ab Aquapendente sic exponit*):

„tum quod polypi maris carnem repraesentat, tum, quod suo complexu, qui ipsum capiunt, ulciscatur, ita vitium hoc nares comprehendens ipsas obstruit.“

Eandem fere ad similitudinem nomen referunt Leoret, Rondelet, alii.

Jam vero haec quidem de nomine. Longum est afferre qui nostris temporibus de polypis uteri scripserunt, sunt enim permulti; observationes autem illorum virorum suo loco revocabo.

Caput II.

Nonnulla de anatomia pathologica et de Aetiologia.

Tria omnino discernuntur polyporum genera, quorum primum quidem polypi fibrosi, alterum polypi mucosi, tertium polypi fibrinosi.

Jam vero si primum de polypis fibrosis agimus hoc fere de eorum anatomia pathologica atque aetiologia dicendum erit.

Sunt enim polypi fibrosi pseudo-plasmata aut piriformia, aut cylindrata, aut piliformia, aut rotunda,

---

*) Operat. chir. P. I. p. 181.

quae, pedunculo haud ita crasso cum pariete uteri conjuncta, maxima ex parte tela conjunctiva composita sunt.

Plerumque inveniuntur in fundo uteri atque in pariete posteriori. Magnitudo variabilis, consistentia arta elastica et paullo durior, aut elastica et paullo mollior. Ossificare potest polypus, concretionibus, in illo factis.

Si cultro inciduntur incisura laevis apparet, rubens sive cana, fibris irregulariter implicatis, circum unum punctum concentratis. Disquisitio microscopica polypos compositos esse demonstrat e tela cellulosa cum nucleis et cellulis fusiformibus; neque vero non inveniuntur fibrae musculorum organicorum, id quod coquendo atque addito acido acetico facile cognoscas.

Circumdati sunt polypi velamento quodam fibroso, multa vasa sanguifera tenente.

Per totum polypum vasa capillaria haud ita multa sunt dispersa, quae, per pedunculum intrantia cum vasibus uteri cohaerent. Est autem ipse pedunculus aut aperte distinctus a corpore, ut ita dicam, polypi, aut sensim crassior factus in illud transit; semper fere unus tantummodo invenitur pedunculus.

Discernere vero duo genera horum polyporum possumus, quorum hoc a superficie interna uteri orsum, largo vel tenui pedunculo suspensum, cavum uteri pro ipsius magnitudine dilatatum explet, — alterum a substantia uteri ipsa in loco circumscripto polypi ad formam luxuriante atque membranam muco-

sam protrudente componitur. Uterus dilatatur, parietes hypertrophicae inveniuntur, membrana mucosa ad magnitudinem polypi magis magisque irritatione catarrhali afficitur. Portio vaginalis mox fere tota est retracta.

Quod ad aetiologiam prioribus temporibus existimavere medici polypos fibrosos existere*) transsudatione quadam e vasis superficialibus, imprimis in iis locis, qui epidermide nudati sunt; vasa parva illa longius progerminant atque parvos penicillos componunt, quibus e lympha transsudata tela cellulosa gignitur.

Nostrae aetatis vero de hac re disquisitiones nihil aliud docuere, nisi polypum fibrosum inter frequentissimos mulierum morbos numerandum esse.

Neque enim confirmata est eorum sententia, qui abstinentiam a coïtu summi esse momenti putarent ad hunc morbum efficiendum. Id tantummodo observationibus clinicis constat, morbo illo affici mulieres multo saepius aetate florente quam tempore decrepito.

Jam venimus ad alterum polyporum genus, polyporum mucesorum.

Polypi mucosi uteri sunt neoplasmata magnitudine variantia inter pisum et ovum columbae, plerumque oblonga. Originem ducunt ab hypertrophia quadam membranae mucosae.

Componuntur e strato epitheliali cum cellulis et

---

*) Meissner: Ueber die Polypen in den verschiedenen Höhlen des menschlichen Körpers, p. 11.

cylindratis et rotundis, polygonalibus, papillis nodosis intersitis. Sub illo strato invenitur tela conjunctiva brevibus fibris et multis nucleis praedita; fibrae autem elasticae non reperiebantur.

In tela conjunctiva plerumque cavernae sunt, a glandulis muciferis formatae, in quibus fluidum quoddam aut pellucidum et purum, aut subviride sive subfuscum invenitur. Semper autem est illud contentum crassum et tenax, quippe qnod mucus est varium in modum modificatus. Vasa sanguifera non semper tenent multa polypi mucosi, plurima inveniuntur in superficie, varia ibi retia conformantia.

Multa prioribus temporibus discernebantur polyporum mucosorum genera. Eterim Th. Lee quidem, ut unum illud tantummodo afferem, loquitur de polypis membranaceis, de polypis e dilatatione ovuli cujusdam Nabothi ortis, de polypis cellulo-fibrosis, cellulo-vasculosis, mucosis, tubulosis, aliis.

Id quod eo factum esse contendit Scanzoni, quod in aliis ejus modi polypis alia telae mucosae elementa magis hypertrophicae exstiterint, ita ut in polypis cellulo-fibrosis tela conjunctiva praevaleat vasis sanguiferis; id quod contrarium est in polypis cellulo-vasculosis. Polypi membranacei autem vocantur ii, in quibus aut singula quaedam glandula mucifera, aut plures ad unum cavum dilatatae sunt.

In polypis mucosis vero inter singulas glandulas muciferas, modice tantummodo dilatatas, stratum telae conjunctivae interjectum est.

Idem ille Scanzoni etiam hypertrophia ovuli Nabothi verum evadere posse polypum negat. Pedunculo persaepe praediti sunt polypi mucosi, qui tela componitur fibro-celluso; neque vero inveniuntur in illo folliculi hypertrophici.

Sedem habent polypi illi fere semper in canali cervicali, in orificio uteri externo; nonnunquam etiam apparebant in inferiori parte cavi uteri.

Ea membranae mucosae pars, ex qua oriuntur, semper irritationem catarrhalem praebet, qua neoplasma illud effici verisimile est. — Majoris vero momenti ad efficiendum polypum mucosum videtur laxitas quaedam membranae mucosae, quamquam et illa irritatione catarrhali supra commemorata effici potest et re vera efficitur.

Laxitate illa dicunt, qui hanc morbi caussam amplectuntur, plicam existere in membrana mucosa, quae, muco ibi confluente dilatata, polypum fingat, qui, ubi membrana mucosa amplius tendi non possit, rumpens leucorrhoeam, in huc morbo saepissime observatam efficiat.

Polypum e glandula mucifera obstructa existere alii contendunt.

Quae quum ita sint restat ut pauca de polypis fibrinosis disseram.

Jam vero primus quidem Kiwisch ejus modi polypum observavit eumque ita descripsit*):

„Polypus fibrinosus apoplexia, ut ita dicam, cavi uteri

*) Kiwisch. Klin. Vortraege. Bd. I.

„est, qua sanguis, in illum extravasatus, coagulatur „atque sensim modificatur; etenim pars sanguinis „fluida et tingens resorbetur, ita ut corpus quod-„dam relinquatur cineraceo vel albo tegumento ob-„ductum, medio rubra sanguinis concrementa con-„tinens.

„Jam vero apoplexia illa intacto scilicet utero „perexigua, conditionibus quibusdam haud ita per-„spicue exploratis per longum tempus durans dila-„tare potest atque emollire tum totum uterum, tum „maxime partem uteri minoris resistentiae, canalem „cervicalem, ita ut, parte illa ad globuli similitudi-„nem dilatata, coagula illa polypi in formam con-„vertantur. Pedunculum autem polypi illa coaguli „pars se praebet quae inter parietes uteri iqsas sita „plus minusve firme cum illis cohaerct.“

Hunc quidem in modum existere polypum fibri-nosum contendit Kiwisch.

Neque vero undique illi consentitur. Etenim ante omnes Scanzoni hanc polypi fibrinosi genesin im-pugnat.

Mirum sane, ait, videtur, in utero, qui tamen in graviditate primum in fundo dilatetur, polypo fibrinoso vel potius, quod est idem, extravasatione illa, supra commemorata primum canalem cervivalem latiorem fieri. Dein haud intelligi potest, quomodo apoplexia, vel extravasatiane sanguinis saepius reiterata polypus existere possit, qui sub tegumento quodam fibrinoso coagula contineat rubra atque mollia.

Quae quum ita sint Scanzoni polypos illos potius effici putat aborto antegresso, ita ut orificio clauso sanguis quominus emanet impediatur itaque coagulatione sanguinis repente effusi polypus evadat.

Caput III.

Symptomatologia, Diagnosis, Prognosis.

Quod ad symptomatologiam eadem fere est polyporum fibrosorum et mucosorum. Etenim uterque menstruationem turbant et leucorrhoeam efficiunt. Menstruatio primum saepius redit, dein fit profusa, sanguine effuso multa coagula continente. Tempore inter menstruationes leucorrhoea adest neque non minores vel majores membranae mucosae uteri partes detruduntur. Mox anaemia exsistit. Haemorrhagia in polypis mucosis ad vasorum sanguiferorum numerum variabilis, primum cum menstruatione in idem tempus incidens, mox irregularis fit, praesertim si polypus relicto utero laedi facilius potest,

Doloribus brevi tempore afficiuntur aegrotae, neque tamen semper eae, quae polypo mucoso laborant, nisi iste in corpore vel in fundo uteri radices cepit.

Dolores colicae uterinae similes. Ceterum polypi fibrosi grandiores facti organa pelvis, imprimis vero intestinum rectum premunt, itaque obstipationem, varices venarum recti, alias molestias efficiunt. Vesicae urinariae functiones permagnis tantummodo polypis

impediuntur, id quod eo fieri videtur, quod polypus relicto corpore uteri magis excavationem recto-uterinam versus grandescit. Uterus ipse pro magnitudine polypi amplificatus est.

Diagnosis exacta exploratione tantum interna confirmari potest. Ineunte morbo omnia fere graviditatis signa praebent aegrotae; segmentum uteri inferius pro magnitudine polypi dilatatum et tenax, portio vaginalis plerumque retroversa contracta vel plane oblita invenitur; orificium uteri si paululum apertum est ut digito intrare possis, polypus durum quoddam in utero corpus facile sentitur.

Neque tamen gravidam illam esse aegrotam putare possumus, quia menses irregulares adsunt, qui aut saepius aut rarins apparent, aut diutius cessant vel cum leucorrhoea alternant.

Polypus vero ubi digito sentiri non potest cum aliis uteri morbis confundi potest.

Ac primum quidem infarctus uteri chronicus haberi potest polypus, neque vero in illo tot tantaeque observantur haemorrhagiae nec portio vaginalis tantopere contrahitur, immo vero haec uteri pars maxime semper dilatata, crassior facta ac fere solida invenitur.

Cum tumoribus fibrosis quum congruat polypus et dilatatione uteri, et haemorrhagia profusa, et doloribus puerperarum, ab illis eo se differt, quod polypus quidem uterum aequaliter dilatat, tumor vero fibrosus subperitonaealis in superficie uteri prominentia quaedam circumscripta aut globosa aut tuberosa palpa-

tione sentiri potest. — Tumores autem fibrosi interstitiales gravissimos excitant dolores puerperarum, nec profusa est haemorrhagia nec frequens.

Jam vero tumor num adsit fibrosus submucosus nullo alio modo intelligi potest nisi orificio uteri spongia pressa dilatato; quod ubi factum est facile sentire possumus polypus num adsit pedunculatus aut tumor fibrosus.

Polypus enim fere mobilis; pedunculus autem ubi perlatus est id magni est ad diagnosin momenti, quod polypus ab inferiori parte ad superiorem sensim magis tenuis fit.

Haud raro errore quodam diagnoseos cum inversione uteri confusus est polypus. Quod ne fiat anamnesis accurate explorata efficit. Nullo enim modo fieri potest, ut inversio uteri adsit, nisi puerperium antecessit, neque tum quoque eam conjicere possumus, si eutocia infantes partu editi sunt. Quae vero res ubi non plane confirmant diagnosin, explorationem adhibito speculo instituendam commendat Scanzoni.

Haec fere sunt, quae de polyporum fibrosorum diagnosi dicenda sunt, quorum plurima etiam ad polypos mucosos referri possunt. Addendum tantummodo est, id quod jam supra commemoravimus, polypos illos semper radices capere in canali cervicali, praeterea molles sunt et elastici.

Quod ad symptomatologiam polyporum fibrinosorum — coagulum per longum tempus in utero manere potest symptomata nulla efficiens. — Tum haemorrha-

giae observantur, quae quo diutius durant eo fiunt periculosiores neque prius cessant, quam coagulum ex utero amotum est.

Quod ubi factum est uterus contractionis impedimento amoto, ea enim est haemorrhagiis caussa, sese contrahit.

De prognosi hoc fere dicendum rit. Quod primnm ad metamorphoses quibus subjectus esse potest polypus, saepissime suppuratio superficialis observatur, imprimis ubi polypus orificium uteri transgressus per longum tempus iu vagina relictus aëri atque secretionibus vaginae et vesicae urinariae expositus est. Hac suppuratione, si in utero ipso exsistit, phlebitis uterina effici potest, unde pyaemia atque exitus letalis exori solet. — Perforationem etiam uteri hac suppuratione atque peritonitidem inde mortifieram factam esse legimus.

Quod ad aetatem, feminae aetate minores multo magis in periculum sunt vocatae, quam aetate majores, non jam menstruantes, quia mensibus majores semper ad uterum congestiones provocari solent.

Ex his quae modo diximus polypum magnopere semper valetudinem tubare perspicuum est, quae nisi turbationis caussa amovetur restitui non potest.

Caput IV.

De Therapia.

Ex iis quae supra demonstravimus facile intelligi potest, nisi polipo ex utero amoro valetudinem plane restitui non posse.

Quod vero, quomodo optime ac tutissime efficiatur inter se dissentiunt medici. Tria enim polypi removendi genera inde ab antiquissimis temporibus adhibita sunt, quorum primum quidem ligatura, alterum excisio, tertium torsio.

Jam vero priorum aetatum medici, neque desunt qui nostris quoque temporibus eandam amplectantur sententiam, ante omnia ligaturam praeferendam esse censuerunt. Nostris autem temporibus qui gynaecologiae maxime operam navaverunt, excisionem solam aegrotantes, cito, ut ajunt veteres chirurgici, tuto ac jucunde a malis suis liberare posse contendunt atque exemplis confirmant.

Haemorrhagia enim, quam maxime metuebant veteres, eaque de caussa ligatura usi sunt, nunquam fere observata est, ligatura autem et tardissime polypus amovetur et ex metrorrhoea saniosa et foetida maximas trahunt aegrotantes molestias. Saepissime etiam convulsionibus afficiuntur mulieres ligatura adhibita, neque raro peritonitis et metritis observatae sunt. Jam vero quibus instrumentis efficiatur excisio aut ligatura, jam exponere mihi non in animo est,

sunt enim permulta neque hoc loco enumeranda illa puto.

Quod ad polypos mucosos cauterisatione vel argento nitrico vel acidis mineralibus facta destruere illos conati sunt medici neque vero ita commendanda videtur haec curandi polypos methodus. Sunt vero etiam de hac re inter se pugnantes medicorum sententiae.

Plerumque nostris temporibus polypi mucosi torsione vel contusione adjecta cauterisatione seu argento nitrico seu acido sulphurico concentrato amoventur atque sanantur. Excidi autem ii tantum modo solent, qui in cervicem uteri positi digitis facile comprehendi possunt.

Haec omnino de therapia dicenda sunt.

Quoniam in iis quae supra diximus polypus quomodo sanari possit arte medica exponere conati sumus, jam ad eam sanandi methodum venimus, quae, quum sit et rarissima et maxime mirabilis, me ut dissertatiunculae meae thema mihi assumem, adduxit. — Est enim mihi in animo nunc de naturae auxilio in sanandis uteri polypis quid quum veteres, tum nostri temporis medici adhuc obsavaverunt, exponere.

Jam in finem saeculi XVIII. nonnullos medicos ejusmodi polyporum exitum vidisse et descripsisse constat. Marcellus Donatus enim, ut nonnullis tantum modo utar exemplis, Rhodius, paulo post Mauriceau, Solingen, Friedericus Hoffmann, Ruysch, Levret, alii de hac re quod ipsi viderunt scriptum ediderunt.

Iam vero hanc quoque polypi expulsionem, naturae auxilio effectam, vi quadam fieri, in polypum exercita, omnes consentiunt atque omnes pedunculum polypi contracto orificio uteri adeo constringi, ut polypus, quippe nutritione orbatus, praemoriens sese ab utero disparet, judicant, id quod Herbinius in tenuibus ante omnia fieri solere pedunculis contendit.

Hunc in modum polypos expelli posse et Meissner*) in libro suo: „de polypis in diversis corporis humani cavernis" dicit, sed alium etiam addit expulsionis modum, quum ipse polypum qui orificium uteri nondum penetraverat, tamen naturae auxilio ex utero eliminatum esse viderit.

Adde id quod jam supra commemoratum est, plerumque fieri ut polypi, vel in utero ipso, vel relicto utero in vagina aut etiam extra genitalia siti, suppuratione mirum quantum mutentur atque deleantur, haec omnino hujus expulsionis naturae auxilio impetratae genera proferre possumus.

Quorum primum quidem modo commemoravimus; ligaturae igitur hoc loco partes agit orificium uteri, atque sensim se contrahens, ut illa, polypi pedunculum dissecans expulsionem efficit.

Deinde polypus eliminari potest, pedunculo tumoris magnitudine atque pondere adeo tracto, ut dirumpatur.

Tertio loco polypus etiam intra uterum contractio-

*) l. c. pag. 87.

nibus uteri ipsius ab illo dissecari potest; cujus rei exemplum Meissner loco cit. affert, quo contractionibus uteri polypum fibrosum pedunculatum in cavo uteri situm ita solutum esse enarrat, ut extrahi facile posset.

Postremo loco denique dicendum nobis erit de suppuratione qua afficiuntur polypi, aeri ubi expositi sunt; quae supperatio ubi ad pedunculum progreditur facile totum delere potest pedunculum. — Pedunculo autem deleto polypus, nullis jam vinclis cum utero cohaerens contractionibus uteri statim expellitur.

Quae vero omnia quum rarissime evenire constet, haud ita temere agere mihi videor, si observationes duorum polyporum fibrosorum, naturae auxilio expulsorum, iis quae de natarae auxilio in sanandis uteri polypis dicenda putavi, additurus sum Morborum vero historiae hae sunt.

Caput V.

Morbi historia prior.

Josepha Adam, undequinquaginta annos nata, abhinc annis viginti sex nupta, octo infantes partu ediderat, quorum natu minimus sex annos natus.

Abhinc annis duodecim ex polypo uteri se laborare contendit atque bis sectam se esse enarrat. Polypo dum laborabat liberos peperat tres. Die vicesimo mensis Aprilis a. c. in institutum gynaecologicum ab Exp. Dr. W. Freund modo apertum, recepta est.

Status praesens. Aegrota parva est et imbecillior, magna anaemia, capillis subflavis, constitutione tenui, irritabili. Abbinc dies octo ex haemorrhagiis profusis laborat, quae quartam decimam quamque diem redeunt adjectis doloribus, parturientium similibus, praeterea obstructio alvi, stranguria, nulla ciborum appetentia adsunt.

Tumor magnitudine pomi in labio anteriore sentitur. Uterus descendit tumor durus est atque digito cedit. Laquear vaginae in utroque latere illi adhaeret atque cicatricibus degeneravit. Uterus novem efficit Centmtr. —

In tumore ulcus invenitur simplex sed facile sanguinem mittens.

Diagnosis: Tumor fibrosus in labio anteriore, ulcus simplex in eodem.

Accepit Infus. folior. Sennae; ulcus Cupr. sulphur. concentr. rodebatur. Praeterea dabantur aegrotae vasculum I—IV aquae Iastrzemb.

Quibus medicamentis dum utebatur metrorrhoea semper sese augmentans apparuit, primum quidem mucosa, deinde purulenta et floccida, sensim cruenta Die XV. mens. Maji metrorrhoea tota est cruenta admixtis pannis membranaceis. Die XVI. ejusd., mane vehementes dolores paturientium observantur, tenesmus vesicae urinariae atque alvi, vehementia febrium frigora. Aegrota sine intermissione in matellione ma-

net. Haemorrhagia profusa exsistit atque subito coagula ex vagina expelluntur; eodem tempore vesica urinaria atque alvus exonerantur.

Exploratio per vaginam, tempore pomeridiano instituta haec demonstrat: tumor non jam adest; quo loco antea sentiebatur labium anterius multum fissum plicatum, vacuum. Haemorrhagia persistit usque ad tempus postmeridianum diei XVIII. Valetudo inde magnopere et celeriter melior exstitit. Omnes functiones ad regulam revocabantur, portio vaginalis gracilis fiebat, ita ut sub finem mensis Maji aegrota bona valitudine utens ex instituto dimitteretur.

Mense Junio rediens, profusa se ex menstruatione doloribusque intermittentibus in profundo pelvis laborare querebatur. Exploratione instituta orificium uteri apertum sentitur atque prope ab orificio interno in pariete anteriori locus quidam durus atque prominens; quippe tumor, idquod erat verisimile, fibrosus a pariete anteriori uteri alias exitum ducens.

Aegrota quum esset haud ita firma et bona valetudine aqua Jastrzemb ei non iterum dabatur, donec meliori uteretur valetudine.

Epicrisis. Ex iis quae modo dixi satis intelligi arbitror, de nulla alia re in hac aegrotae historia agi, nisi de tumore fibroso magnitudine pomi, qui naturae auxilio ex portione cervicali expulsus est, adhibitis nullis medicamentis nisi aqua salinea Jastrzemb.

Revocandum vero erit hoc polypi expulsandi genus ad id. quod tertio loco supra commemoravimus: Contractionibus enim uteri expulsum esse polypum, vel, ut ita dica ,menucleatum, exploratio per vaginam altera satis aperte demonstrasse mihi videtur.

Morbi historia altera.

Augusta Glassnick, undequadraginta annos nata, inde ab anno duodevicesimo menstruata semper spasmo vexata est; menstruatio semper continuata fuit et nimia. Viginti octo annos nata nupta, abhinc sex annis peperit. Post unamquamque menstruationem fluor albus profusus, dysmennorrhoea vehemens, tenesmus et obstructio alvi apparuerunt. — Abhinc annum menses foetidi ac cruentes, et post illos fluor saniosus, foetidus, viridis.

Sex abhinc hebdomades haemorrhagia continua, fluor foetidus ac dolores parturientium similes.

Ex tribus diebus symptomata offert prolapsus uteri; ceterum constitutione valida anaemiam praebet magnam.

Status praesens. Uterus pugneus, sicuti statim post partum, symphysin eminet atque tumor durus per ventrem sentitur. Ex vagina pannus dependet membranaceus, pedalis, laevis, passim gangraenes-

cens, qui, sensim cylindratus et firmior factus, digitum explorantem in orificium uteri ducit, ad numi argentei quatuor grossorum magnitudinem apertum. Hinc in cavum uteri sursum persequi potest, quippe quem in anteriore pariete sese inserere verisimile est maxime.

Tractum non sequitur. Exploratio fluorem cruentum et foetidissimum augmentat. Aegrota ex magnis laborat doloribus.

Diagnosis: Polypus uteri fibrosus, sua sponte se conterens.

Die XVIII. mens. Jun. in institutem gynaecologicum Dr. W. Freund recepta, paulo post in clinicen obstetriciam translata est. Accepit ibi:

℞ Tinct. Cinnam.
Tinct. ferr. acet. aether.
$\overline{aa}$ ℥ β
MDS. 4 mtgl. 20 Trpf.

Quod ubi sumpserat tormina evadebant vehementiora, dolorum parturientium similia.

d. 21/6. Uterus, quamquam dolores continui, haud magnopere parvior factus. Pars polypi in vagina et inter femores jacens decidit. Orificium uteri ad floreni magnitudinem apertum est.

Postea uterus minuitur, ex orificio sensim se claudente sanies paululum purulenta defluit. — Fit injectio in uterum liquor. Chlor. dilut.

d. 18/7. Menses apparent sine omni dolore.

d. 19/7. Ad valitudinem reducta mulier e clinico dimittitur.

Epicrisis. Multo jam clarius quam priori morbi historia apparet, hoc loco naturae auxilio polypum fibrosum uteri expulsum esse.

Quod si quis dubitet fibrosum hunc fuisse polypum, disquisitio microscopica statim instituta fibras musculorum organicorum demonstravit.

Vita.

Natus sum Georgius, Friedericus, Guillelmus Meissner, Liegnitziae, die XVIII. m. Julii a. h. s. XL patre Friederico, quem jam ante hos quatuor decim annos saeva morte mihi ereptum vehementer lugeo, matre Henriette, e gente Schmidt, quam ut deus mihi per longissum tempus servet incolumem in dies oro et precor. Fidei addictus sum evangelicae. Primis litterarum elementis imbutus per VIII. annos Liegnitziae Academiam Regiam, quae vocatur Equitum, frequentavi. — Deinde testimonio maturitatis ornatus m. Maji a. h. s. 59 almam litterarum Universitatem Viadrinam petii et ab Illustrissimo Haase t. t. fasces academicas tenente, in numerum academicorum civium receptus, apud Beat. Benedict, tum gratiosi medicorum ordinis decanum maxime spectabilem rite nomen dedi. — Superato examine philosophico ad Musarum sedem Wirceburgensem me contuli: redux duo semestrio post in Silesiam a Rectore Ill. Semisch, inter cives academicos et ab Ill. Middeldorpf, decano maxime spectabili, in medicorum ordinem receptus sum.

Per quadriennium interfui scholis horum virorum Ill. Cel. Exp.

Vratislaviae:

Aubert, Barkow, Betschler, Braniss, Foerster, Frankenheim, Freund, Goeppert, Grosser, Grube, Lebert, Loewig, Middeldorpf, Haeser, Lewald, Paul, Heidenhain, Roemer, Cohn.

Wirceburgi.

Bamberger, Dehler, Geigel, Koelliker, von Scanzoni Linhart, v. Markus, Foerster, Rinecker, Narr.

In exercitationibus anatomicis Ill. Barkow, in clinico et policlinico medico Ill. Bamberger et Ill. Lebert, in clinico et policlinico chirurgico Ill. Linhardt et Ill. Middeldorpf, in clinico obstetricio Ill. v. Scanzoni et Ill. Betschler duces mihi fuerant benevolentissimi et excellentissimi.

In exercitationibus clinicis et policlinicis benignissime mi adjuverunt: Exp. DD. M. Freund, W. Freund, Reinhardt, Ressel, Reichel, Sommerbrodt, Dietrich, Carow. Quibus omnibus viris de me egregie meritis gratias ago quam maximas.

Jam tentaminibus philosophico et medico, nec non examine rigoroso superatis spero fore ut dissertatione et thesibus palam defensis summi in medicina et chirurgia in me conferantur honores.

Theses defendendae.

I. Falsum esse illud Schiffii, rigorem mortis contractione quadam idiomusculari existere per totum musculum diffusa, quae efficiatur irritatione quadam ex dissolutione chemica exorta, contendo.

II. Icterum ex polycholia existere posse nego.

III. In frequentioribus uteri haemorrhagiis ubi cavum uteri magnopere dilatatum invenitur, seu polypum seu tumorem quendam fibrosum adesse optimo jure conjicias.